

Komentář rozsudku Soudního dvora EU C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] – na cestě k extrateritorialitě práva označení zeměpisného původu EU do třetích zemí?

Commentary on the Judgment of the Court of Justice EU C-159/20 (Commission x Denmark) [Feta III] – on the Way to Extraterritoriality of the EU GI Law to Third Countries?

Michal ČERNÝ¹

ABSTRAKT

Příspěvek se zabývá komentářem rozsudku Soudního dvora EU C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] a jeho obecnými dopady do práva označení zeměpisného původu Evropské unie v samotné EU (vůči výrobcům usazeným v členských státech) a do třetích zemí. Analyzuje dopad praxe, kdy dánské výrobce v EU vyráběli výrobek nesplňující specifikaci chráněného označení a celou produkci výrobku vyváželi do třetích zemí, kde označení „FETA (CHOP)“ (na rozdíl od EU) není vůbec právně chráněno. Autor se také zamýšlí nad obecnou otázkou rozšířených teritoriálních účinků případně až částečné extrateritoriality práva označení zeměpisného původu EU.

ABSTRACT

The paper deals with the commentary of the judgment of the Court of Justice of the EU C-159/20 (Commission x Denmark) [Feta III] and its general effects on the law of designation of origin and geographical indications of the European Union in the EU itself (in relation to producers established in member states) and in third countries. It analyzes the impact of the practice where Danish producers in the EU produced a product that did not meet the specification of the protected designation and exported the entire production of the product to third countries where the „FETA (PDO)“ (unlike the EU) is not legally protected at all. The author also reflects on the general issue of extended territorial effects, possibly even partial extraterritoriality, of the EU law of designations of origin and geographical indications.

Klíčová slova

Označení původu, zeměpisné označení. EU, Dánsko, Řecko. FETA (PDO). Rozšířené teritoriální účinky (práva EU). Extraterritorialita práva. Porušení závazku členského státu. Odpovědnost státu za jednání jeho příslušníků.

Key words

Designation of origin, geographical indication, EU, Denmark, Greece, FETA (PDO), Extended territorial effects (of EU law), Extraterritoriality of law. Violation of the obligation of the Member State. Responsibility of the member state for the conducts of its members.

* Publikovaný komentář nepodliehal recenznému konaniu.

1 JUDr. Michal Černý Ph.D. je odborným asistentem Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, patentovým zástupcem (M+D) a ETMA & EDA - kvalifikovaným zástupcem před EUIPO

I. Obecně úvodem

Evropská unie má zaveden v zásadě jednotný systém ochrany CHOP/CHZO (PDO/PGI), který je založen na ochranné jakosti (prostřednictvím specifikace a kontrol) a soutěžní neutralitě. Systém založený na zápisech označení 3 skupin výrobků je otevřený i pro zápis označení výrobků zahraničních, a to za podmínky ochrany jejich označení v zemích původu.

Někteří producenti výrobků z EU nebo je zastupující právnické osoby (produkční seskupení) se také snaží dosáhnout ochrany svých označení cestou tzv. zahraničních zápisů. To se týká zejména nejznámějších označení - např. zápis označení původu *Cognac v Brazílii* (č. zápisu IG980001),² označení původu *Champagne v Brazílii* (č. zápisu IG201102),³ označení původu *Porto v Brazílii* (č. zápisu IG201013),⁴ regionálního (OAPI) zeměpisného označení *Champagne* (č. zápisu 0001)⁵ nebo *Cognac* (č. zápisu 0006). Podobně se snaží postupovat i výrobci neunijní - opět viz. např. zápis regionálního (OAPI) zeměpisného označení *Scotch Whisky* (č. zápisu 0005)⁶.

Sama EU se o ochranu jednotlivých označení mimo teritorium EU se dosud snažila všemi dostupnými způsoby. Nejstarší z nich je ochrana prostřednictvím mezinárodních dohod, nejčastěji obchodních nebo o přidružení. Od roku 2020 k nim pak přistoupila možnost ochrany mezinárodním zápisem podle Ženevského aktu Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označeních.⁷

Nyní k nim přistupuje i pomyslný export unijních pravidel CHOP/CHZO (PDO/PGI) evropských výrobků do třetích zemí, s nimiž nemá EU uzavřenu ani žádnou z mezinárodních dohod ani nejsou vázány Ženevským aktem. Můžeme tak uvažovat o extrateritoriálním působení unijního práva, byť omezeném.

Cestu ke shora uvedenému otevřel rozsudek Soudního dvora C-159/20 (*Komise x Dánsko*) [*Feta III*], který bude me pracovním nazývat „Feta III“.

II. Příběh označení Feta - a rozsudky Soudního dvora: Feta I, Feta II, Feta III ...

Připomeňme si aspoň v krátkosti příběh označení Feta. Označení „Feta“ bylo chráněno na základě *Nařízení Komise (ES) 1107/96* jako označení původu. Toto nařízení bylo napadeno třemi různými členskými státy (Dánskem, Německem, Francií), jejichž producenti dříve sýr s některými podobnými vlastnostmi vyráběli, ovšem z kravského mléka. Po poskytnutí ochrany označení „Feta“ tuto možnost ztratili.

Soudní dvůr pak v roce 1999 svým rozsudkem C-289/96, C-293/96, C-299/96 (*Feta I*)⁸ zrušil ochranu zapsaného označení 'Feta', když původní nařízení Komise prohlásil za neplatné.

Řecko následně podalo novou žádost o ochranu označení a Komise mu vyhověla svým *Nařízením Komise (ES) 1829/2002* - a označení původu Φέτα / Feta poskytl ochranu dne 15.10.2002.

Na to reagovalo Německo a Dánsko (podporované Francií) a opět podaly žalobu, kterou se domáhaly opětovného prohlášení nařízení Komise za neplatné (a tím zrušení ochrany PDO 'Feta'). Tyto žaloby byly formálně podány jako žaloby o neplatnost na základě čl. 230 ES.

Soudní dvůr ovšem v roce 2005 jejich žalobu zamítl rozsudkem C-465/02, C-466/02 (*Feta II*).⁹

Feta tak zůstala chráněna jako označení původu pro sýr vyhovující *specifikaci*, tedy sýr produkovaný ve vymezených prefekturách Řecka, který je vyroben ze směsi ovčího a kozího mléka. Ochrana označení původu zůstala zachována i za působnosti *Nařízení (ES) 510/2006* i za stávajícího *Nařízení (EU) 1151/2012*.^{10, 11} Dánští, němečtí a francouzští producenti mléčných výrobků se museli zdržet při produkci sýrů užití označení Feta, neboť by tím zasáhli do ochrany tohoto označení (nyní v čl. 13 *Nařízení (EU) 1151/2012*).

² viz. (GOV.BR/INPI) Úřední seznam v Brazílii chráněných označení původu - dostupný on-line na adrese: <https://www.gov.br/inpi/pt-br/servicos/indicacoes-geograficas/arquivos/status-pedidos/LISTACOMASDENOMINAESDEORIGEMRECONHECIDAS.At26jul2022.pdf>

³ ibid

⁴ ibid

⁵ THOMFEUM, Rolande Tchenkam. Les indications géographiques protégées à l'OAPI. In OAPI Magazine, 2016, 029. S. 37

⁶ THOMFEUM, Rolande Tchenkam. Les indications géographiques protégées à l'OAPI. In OAPI Magazine, 2016, 029. S. 37

⁷ k opatřením EU po přistoupení k Ženevskému aktu - viz. můj dřívější příspěvek ČERNÝ, M. Změny v právu označení zeměpisného původu v důsledku vstupu Ženevského aktu v platnost, *Nařízení (EU) 2019/1753* a *Brexitu*. In *Duševné vlastnictví*, 2021, 1, S. 6-29, dále také přímo *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753* ze dne 23. října 2019 o opatřeních Unie po jejím přistoupení k Ženevskému aktu *Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označeních*

⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 1999, ve spojených věcech - Dánské království, Spolková republika Německo a Francouzská republika proti Komisi Evropských společenství, 'Feta' - C-289/96, C-293/96, C-299/96 (*Feta I*) - zrušení zapsaného označení původu Feta

⁹ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 25. října 2005, ve spojených věcech - Spolková republika Německo (C-465/02) a Dánské království (C-466/02) proti Komisi Evropských společenství - C-465/02, C-466/02 (*Feta II*) - zamítnutí žaloby proti opětovně zapsanému označení původu Feta

¹⁰ viz. úřední databáze chráněných označení (*Evropská Komise*) *Databáze e-Ambrosia*

¹¹ nebo také databáze (EUIPO) *Databáze Giview*

I nadále ovšem dánští výrobci sýr z kravského mléka pod názvem v Dánsku vyráběli, ale celou produkci exportovali (Dansk Feta, Danish Feta - „dánská Feta“) do těch třetích zemí, které označení Feta nechrání vlastními předpisy a nemají ani s EU uzavřenu dohodu, která by je zavazovala k ochraně.

Této praxi se rozhodlo zabránit Řecko, a proto podalo Komisi podnět k porušení závazků členského státu Dánskem. Dánsko tvrdilo, že unijní právo neporušuje, neboť dle jeho názoru se [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#) na tento případ nevztahuje.

Proto Komise (podporovaná Řeckem a Kyprem) podala na Dánsko žalobu. Žalobní tvrzení Komise se zakládalo na tom, že Dánsko porušilo závazek k ochraně označení původu Feta (dle čl. 13 [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#)) a tím mělo porušit čl. 4(3) SEU - zásadu loajální spolupráce.

Kypr (podporující Komisi) výslovně uváděl, že čl. 13(2) [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#) zabraňující zdruhovění (každého) chráněného označení není omezen na území EU.¹²

Na tomto místě je nutno připomenout, že přirozeně Dánské království sýry samo nevyrábí ani neexportuje. Komise spatřovala porušení závazku Dánska v tom, že Dánsko nezabránilo svým výrobcům v takovém jednání.

Základem dánské obrany proti žalobě byl právní názor; podle něhož čl. 13(3) [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#) takové jednání nezakazuje.

Toto ustanovení zní: Členské státy přijmou vhodná správní a soudní opatření s cílem zabránit neoprávněnému používání chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení podle odstavce 1 u produktů, které jsou produkovány nebo uváděny na trh v daném členském státě, nebo toto neoprávněné používání zastavit.

Dánsko zjednodušeně tvrdilo, že toto ustanovení se nevztahuje na taková jednání, která spočívá v produkci v členském státě pro export do třetí země. Dánsko také výslovně tvrdilo, že [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#) neobsahuje výslovný příkaz dodržet toto pravidlo i pro produkty exportované mimo EU - na rozdíl od jiných nařízení, která taková ustanovení výslovně obsahují - čl. 89, 119(1), 122(4) [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#), čl. 1(2) a bod 7 recitálu [Nařízení \(EU\) 2019/787](#) (čl. 1(3) a bod 6 recitálu [Nařízení \(EU\) 251/2014](#)).¹³

Kromě toho Dánsko tvrdilo, že [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#) se v ustanoveních o ochraně vztahuje pouze na označení, ale nikoliv na výrobky - opět na rozdíl od vín (čl. 93 - 111 [Nařízení \(EU\) 1308/2013](#)), lihovin (čl. 21-42 [Nařízení \(EU\) 2019/787](#)). Informace pochází ze [Stanoviska Generální advokátky Tamary Čapeta ve věci C-159/20](#).

Konečně byl uveden i argument o nemožnosti extraterritoriální aplikaci unijního práva. Komise k tomu uvedla, že se nesnaží aplikovat [Nařízení \(EU\) 1151/2012](#) extraterritoriálně a tato věc je odlišná od [C-507/17](#) ([Google](#)).

Soudní dvůr se ztotožnil s názorem Komise a svým rozsudkem ze dne 14.7.2022 dal přednost ochraně označení Feta (CHOP) i v případech, kdy jsou výrobky produkovány v členském státě pro export do třetí země. Dánsko zjevně praxi svých producentů nezabránilo (a je možné, že o nich ani nevědělo), a proto bylo odsouzeno k náhradě 4/5 nákladů Komise. V ostatním (tvrzené porušení zásady loajální spolupráce) byla žaloba zamítnuta.

III. Dovozené důsledky rozsudku C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III]

Ze shora uvedeného rozsudku Soudního dvora vyplývají následující důsledky:

1. Právo na ochranu označení má v EU vyšší prioritu než svoboda obchodu,¹⁴
2. ochrana se vztahuje na evropské výrobce bez ohledu na to, pro jaký trh jsou výrobky produkovány (a exportovány), jsou-li produkovány na území EU,
3. ochrana evropského označení ve svých důsledcích náleží v případě produkce v EU bez ohledu na to, zda-li ve třetí zemi, kam jsou výrobky importovány, platí vlastní pravidla (právní předpisy) pro ochranu označení,
4. z bodu 3 vyplývá, že Soudní dvůr v podstatě dovodil částečně rozšířené teritoriální účinky svého práva (extraterritoriální?), pokud jde o osobní působnost nařízení na výrobce usazené v EU,
5. výrobci z EU budou ve třetí zemi, která konkrétní označení původu/zeměpisné označení vůbec nechrání, vystaveni nerovné soutěži se soutěžiteli z jiných třetích zemí, kteří budou postupovat podle pravidel cílové třetí země (a v podstatě z tam aplikovaného pravidla považovat konkrétní označení za obecný obchodní název nebo druhotný výraz).

Na tomto místě je třeba připomenout, že princip osobní působnosti je aplikován např. v trestním právu - stát bude

¹² viz. [Stanovisko Generální advokátky Tamary Čapeta ve věci C-159/20](#)

¹³ Informace pochází ze [Stanoviska Generální advokátky Tamary Čapeta ve věci C-159/20](#), žaloba bohužel není v systému Curia přístupná.

¹⁴ právě Generální advokátka Tamara Čapeta odlišila ve svém stanovisku nazvala dva rozdílné přístupy uplatňované stranami sporu - priority ochrany duševního vlastnictví (pozice Komise, Řecka i Kypru) a liberalizace obchodu (pozice Dánska) - blíže viz. body 27-30 k pozici Dánska, k pozici Komise (a Řecka i Kypru) pak body 26, 31-34 [Stanoviska Generální advokátky Tamary Čapeta ve věci C-159/20](#)

stíhat svého občana za čin trestný dle svého práva bez ohledu na to, kde se trestný čin stal (např. vražda spáchaná českým občanem v Egyptě). Autor aplikaci tohoto principu v právu označení původu a zeměpisných označení považuje za hraniční a uvažuje nad tím, zda-li jeho aplikace nevede k extraterritorialitě práva EU.

Z rozsudku Feta 3 je jasný akcent na export evropsko-unijních hodnot a právních institutů (namísto dánských sýrů). Extraterritorialita práva EU byla dosud v doktríně dovozována v případech některých nařízení týkajících se investic a korporátních celků, ochrany osobních údajů - viz. např. J. Scott uváděla již v roce 2014 příklady některých nařízeních (např. EMIR - European Market Instruments Regulation, MiFIR - Markets in Financial Instruments Regulation, MAR - Market Abuse Regulation).¹⁵ Rovněž Soudní dvůr EU přiznal ve svých rozsudcích některým pramenům práva široký územní dopad (broad territorial scope) - J. Scott uváděla např. tehdejší Směrnici o ochraně osobních údajů v případě Google Spain.¹⁶ Dosud nebyla dovozována v právu označení zeměpisného původu případy ochrany konkrétního označení. Mám za to, že vydáním rozsudku C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] se situace změnila.

Na druhou stranu je ovšem nutno objektivně přisvědčit argumentu uvedenému Kyprem, že právní nemožnost zdruhovění (tedy norma zdruhovění brání v čl. 13(2)(4)(a) Nařízení (EU) 1151/2012 územní omezení nemá a je v zájmu EU i evropských producentů, aby bylo bráněno možnému zdruhovění chráněných označení dostupnými prostředky.

Obecně se rozboru druhových charakterů výrazů a jejich rizikovosti upozorňoval - být v jiném kontextu Dohody o volném obchodu mezi Spojenými státy americkými a Čínskou lidovou republikou, již de Almeida.¹⁷ De Almeida také dovozoval důsledky pro faktickou (ne)ochranu unijních označení v Číně, budou-li na základě uvedené dohody (US-CN) některá označení kvalifikována jako v obchodě běžný název.¹⁸ V tomto kontextu je unijní snaha o maximalizaci dosahu unijní normy brání zdruhovění označení zcela logická.

Nařízení (EU) 1151/2012 upravuje režimy jakosti zemědělských výrobků a potravin, přičemž označení původu a zeměpisná označení jsou základními stavebními kameny těchto režimů jakosti. V souladu s tím je - v evropsko-unijním pojetí, - primárním cílem existence ochrany označení původu a zeměpisných označení ochrana spotřebitele. Teprve sekundárním cílem je ochrana producentů (a fair soutěže mezi nimi), terciálním cílem pak např. ochrana zaměstnanosti (u producentů).

Rozsudek Soudního dvora C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] se nijak netýká spotřebitelů v EU, neboť kauza se týkala pouze spotřebitelů v některých třetích zemích. Týkala se pouze evropských (zde dánských) producentů. Z rozsudku C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] tak vyplývá, že ani neexistence primárního cíle nemůže být důvodem pro legalitu této praxe, neboť pro odsouzení Dánska stačila ochrana sekundárního cíle - de iure ochrana označení, de facto ochrana zájmů řeckých producentů sýrů s CHOP Φέτα / Feta.

IV. Kde jsou hranice jednání, která jsou unijním producentům zakázána?

Nabízí se teoretická otázka, nakolik se bude ochrana dle čl. 13(3) Nařízení (EU) 1151/2012 vztahovat také na jednání v EU usazeného producenta, který by do třetí země výrobek neexportoval, ale ve třetí zemi jej sám vyráběl? Jsou známy různé možnosti - ať již zřízení organizační složky (odštěpného) závodu ve třetí zemi nebo ovládním rozhodujícího podílu v zahraniční právnické osobě řídicí se právem třetí země. Je nesporné, že i v těchto případech by mělo být - viděno optikou rozsudku shora uvedeného, - chráněno duševní vlastnictví (a CHOP). Takové pojetí by ovšem vedlo k dalším úvahám o extraterritorialitě práva EU.

Také je možné uvažovat nad tím, zda-li by evropské právo dopadalo na případ, kdy by v EU usazený podnikatel v jiné třetí zemi koupil výrobek nevyhovující specifikaci a v cílové třetí zemi jej pak takto označený prodal. Na tuto otázku poskytuje odpověď čl. 13(4)(a) Nařízení (EU) 1151/2012, podle kterého se ochrana dle čl. 13(1) Nařízení (EU) 1151/2012 vztahuje také na zboží vstupující na celní území Unie, aniž by bylo na tomto území propuštěno do volného oběhu. Tzn. pokud by chtěl obchodní subjekt z EU postupovat tak, jak je uvedeno v tomto hypotetickém případě, nesmělo by se zboží dostat na celní území EU. Čímž ovšem současně netvrdím, že by v tomto případě mělo jít o praxi bez dalšího a priori aprobovanou.

Přirozeně se nabízí i jiné úvahy - např. nad registrací ochranné známky ve třetí zemi (neupravující ochranu označení původu nebo zeměpisného označení) výrobcem z členského státu. Optikou prezentovanou v rozsudku C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] by ovšem taková jednání pravděpodobně také vedla k závěru o zasažení do práv k chráněnému označení, neboť rozsah zakázaných jednání v čl. 13(3) Nařízení (EU) 1151/2012 je velmi široký. A pokud Soudní dvůr již v tomto případě dovedl odpovědnost členského státu (za faktické jednání produ-

15 blíže viz. SCOTT, Joanne. The New EU „Extraterritoriality“. In Common Market Law Review, 2014, 51, S. 1343-1380. Také dostupné on-line na adrese: https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/1449514/1/Scott_CMLR%20offprint.pdf S. 1356-1364

16 ibid, S. 1354

17 blíže viz. ALMEIDA de, Alberto Ribeiro: Geographical Indications Versus Trade Marks and Generic Terms: The US-China Agreement. In IIC - International Review of Intellectual Property, (2020) 51, 3. S. 277-281

18 ibid

centů usazených na jeho území), lze pravděpodobně očekávat i dovození obdobného závěru v případě obdobném v budoucnu.

V. Hranice odpovědnosti státu za jednání soukromých osob?

A nabízí se ještě jedna otázka, na kterou zatím neznáme odpověď. Je-li členský stát odpovědný za porušení ochrany CHOP/CHZO spočívající v jednání výrobků usazených na jeho území - kde jsou hranice této odpovědnosti? Soudní dvůr tuto odpovědnost totiž judikoval (vyplývající z protiprávnosti) jako odpovědnost objektivní. A dikce rozsudku C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] prakticky neukazuje žádný prostor pro liberaci. Nařízení (EU) 1151/2012 žádné takové ustanovení neobsahuje.

A protože čl. 13(3) Nařízení (EU) 1151/2012 se vztahuje ke všem zakázaným zásahům do chráněných označení (ve smyslu čl. 13(1)) - jejichž okruh je poměrně široký, - může sága Feta pokračovat v budoucnu i tak, že před Soudním dvorem bude opět ležet žaloba domáhající se proti členskému státu odsouzení pro nesplnění závazku k ochraně, který může reálně spočívat i v tom,

1. zda-li na etiketě výrobku prodávaného v třetí zemi (ne) došlo k protiprávnímu připomenutí - např. obrazem (viz. Rozsudek Soudního dvora C-614/17 [Queso Manchego]) nebo vzhledem výrobku (viz. Rozsudek Soudního dvora C-490/19 [Morbier]), nebo
2. zda-li (ne)došlo k zásahu do unijního označení tím, že unijní producent (mimo EU) dosáhl zápisu ochranné známky tvrzené konfliktní s označením (CHOP/CHZO) chráněným v EU.

Tyto otázky jsou nyní prozatím hypotetické, ale současné uplatňování ochrany CHOP/CHZO v EU k nim pravděpodobně v budoucnu může vést.

A připomeňme si závěrem, že již současná znění nařízení ochranná pravidla (rozsah zakázaných jednání) aplikují také na elektronický obchod¹⁹ - viz. čl. 13(4)(b) Nařízení (EU) 1151/2012, čl. 103(4)(b) Nařízení (EU) 1308/2013. V lihovinovém Nařízení (EU) 2019/787 ovšem obdobně explicitní ustanovení absentuje. Na okraj - v návrhu GICIPR (Návrh Komise - Nařízení o ochraně zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků)²⁰ je naopak obsaženo. Je nutno poznamenat, že se v době odevzdání příspěvku

jedná o legislativní návrh.²¹

Pokud by chtěl členský stát omezit riziko své odpovědnosti za jednání svých producentů, musel by prakticky monitorovat veškerý elektronický obchod, což není reálné. A zřejmě ani přiměřené.

VI. Závěrem

Pokud jde o rozšířené teritoriální účinky (ne-li již částečnou extrateritorialitu) práva CHOP/CHZO EU do třetích zemí, přináší rozsudek Soudního dvora C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III] nejen užitek jednomu unijnímu označení (Feta (CHOP) a producentům výrobků vyhovujícím jeho specifikaci, ale také mnoho otázek. Zejména neomezená odpovědnost členského státu za činy jeho příslušníků budí obavy.

V liberálním právním státě nemůže stát a priori sledovat všechny aktivity všech svých příslušníků. Aby členský stát mohl dosáhnout snížení rizika postihu za porušení ochrany CHOP/CHZO nebo aspoň jeho podstatné eliminace, musel by se pokusit o právně jen obtížně udržitelné a i technicky prakticky neproveditelné - získání veškerých informací o veškerých subjektech a jejich aktivitách. V podstatě o Orwellova Velkého Bratra.²² Jsem přesvědčen, že s velkou pravděpodobností by takový systém v demokratickém právním státě neobstál v testu ústavní konformity. Může tedy členský stát podobným situacím zabránit?

Obecně platí, že soukromoprávní subjekt se může pojistit proti riziku odpovědnosti za škodu. Může však podobným způsobem snížit riziko odpovědnosti státu za protiprávní jednání jeho příslušníků ve vztahu k CHOP/CHZO? Stát má své základní atributy - území, obyvatelstvo a právo, které na svém území vymáhá. Zcela eliminovat riziko odpovědnosti patrně nebude možné, lze však uvažovat nad možností náhrady výdajů prohraného soudního sporu²³ těmi subjekty, z jejichž jednání tato újma vznikla (podle národního práva - zde dánského).

Otázkou je, zda-li by (při řešení zcela hypotetické, ale obdobné situace v Česku nebo na Slovensku) byla tím správným právním institutem např. odpovědnost za škodu způsobenou provozní (rozuměj podnikatelskou) činností,²⁴

¹⁹ „zboží prodávané prostřednictvím některé z forem prodeje na dálku, jako je elektronické obchodování“

²⁰ Anonymous (Komise). COM(2022) 174 final 2022/0115 (COD). Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on geographical indication protection for craft and industrial products and amending Regulations (EU) 2017/1001 and (EU) 2019/1753 of the European Parliament and of the Council and Council Decision (EU) 2019/1754.

Dostupné on-line na adrese: <https://assets.gov.ie/227995/7aa3b445-3244-4fa8-874f-e68d1a9e6560.pdf>

²¹ viz. Anonymous (Komise). Otázky a odpovědi: Nařízení o zeměpisných označích řemeslných a průmyslových výrobků. (13.04.2022).

Dostupné on-line na adrese: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/QANDA_22_2407

²² ORWELL, George. 1984. Praha: Naše vojsko, 1991.

²³ újma Dánska je v tomto případě představována jak vlastními náklady Dánska na soudní řízení před Soudním dvorem, tak také 4/5 nákladů řízení Komise EU - bez tohoto sporu by Dánsko tyto finanční prostředky vynaložit nemuselo

²⁴ viz. v Česku ustanovení § 2924 zákona 89/2012 Sb., Občanského zákoníku; na Slovensku pak ustanovení § 420a zákona 40/1964 Zb. Občianského zákoníku

jak ji upravuje české i slovenské právo. Při použití velmi širokého výkladu tuto myšlenku nelze a priori odmítnout.

Kdyby dánští producenti nevyrobili své sýry a neoznačovali je v rozporu s nařízením, k řízení o porušení povinnosti Dánska a uložení povinnosti náhrady 4/5 nákladů Komise (a povinnosti nesení vlastních nákladů Dánskem) by nikdy nedošlo.

Bude zajímavé sledovat zprávy o důsledcích, k nimž dojde v Dánsku v důsledku postihu Dánska za nesplnění závazků členského státu z členství v EU spočívajícího v nezabránění užití označení Dánska Feta/Danish Feta pro výrobky dánských výrobců mimo EU. Preventivní působení může mít např. i publikace rozsudku sama o sobě.

Obecně lze uzavřít, že shora uvedené závěry o rozšířených teritoriálních účincích práva (označení zeměpisného původu) EU budou aplikovatelné na celý systém ochrany označení původu a zeměpisných označení EU (všechny 3 skupiny výrobků - zemědělské výrobky a potraviny (vč. aromatizovaných vín),²⁵ vína i lihoviny). O extraterritorialitu práva EU zjevně nejde, nicméně o rozšířených teritoriálních účincích hovořit můžeme.

Použité zdroje

Odborné články a příspěvky ve sbornících

1. ALMEIDA de, Alberto Ribeiro: Geographical Indications Versus Trade Marks and Generic Terms: The US-China Agreement. In IIC - International Review of Intellectual Property, (2020) 51, 3. S. 277-281
2. ČERNÝ, Michal. Změny v právu označení zeměpisného původu v důsledku vstupu Ženevského aktu v platnost, Nařízení (EU) 2019/1753 a Brexitu. In Duševné vlastnictvo, 2021, 1. S. 6-29. Také dostupné on-line na adrese: <https://www.indprop.gov.sk/dv/casopis-dusevne-vlastnictvo/archiv/2021-1/1-2021/michal-cerny>
3. SCOTT, Joanne. The New EU „Extraterritoriality“. In Common Market Law Review, 2014, 51, S. 1343-1380. Také dostupné on-line na adrese: https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/1449514/1/Scott_CMLR%20Offprint.pdf

4. THOMFEUM, Rolande Tchienkam. Les indications géographiques protégées à l'OAPI. In OAPI Magazine, 2016, 029, S. 37

Odborné články na elektronických portálech

5. SOUTHEY, Flora. Greek victory over 'feta' as EU court takes Danish imitation off the table. In foodnavigator.com (19.07.2022), dostupné on-line na adrese: https://www.foodnavigator.com/Article/2022/07/19/greek-victory-over-feta-as-eu-court-takes-danish-imitation-off-the-table?utm_source=copyright&utm_medium=OnSite&utm_campaign=copyright

Právní předpisy

6. Nařízení Komise (ES) 1107/96 ze dne 12. června 1996 o zápisu zeměpisných označení a označení původu podle postupu stanoveného v článku 17 nařízení Rady (EHS) 2081/92
7. Nařízení Rady (ES) 510/2006
8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 ze dne 23. října 2019 o opatřeních Unie po jejím přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označeních
9. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2117, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a nařízení (EU) č. 228/2013, kterým se stanoví zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie
10. Nařízení (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008

²⁵ ke změně došlo Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2117, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a nařízení (EU) č. 228/2013, kterým se stanoví zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie

11. Nařízení (EU) 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1601/91

12. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007

13. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin

Rozhodnutí a stanoviska Soudního dvora EU, žaloby a stanoviska Generálního advokáta EU

14. Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech C-289/96, C-293/96, C-299/96 [Feta I]

15. Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech C-465/02, C-466/02 [Feta II]

16. Rozsudek Soudního dvora C-159/20 (Komise x Dánsko) [Feta III]

17. Stanovisko generální advokátky Tamary Čápety ve věci C-159/20

18. Rozsudek Soudního dvora C-507/17 (Google)

19. Rozsudek Soudního dvora C-614/17 [Queso Manchego]

20. Rozsudek Soudního dvora C-490/19 [Morbier]

21. Rozsudek Soudního dvora C-689/15 [Bavlníkový květ]

Úřední věstníky nebo rejstříky a databáze údajů z nich

22. (EUIPO) Databáze GView

23. (Evropská Komise) Databáze e-Ambrosia

24. Obsah buletinu BOPI vydávaný OAPI - v rozsahu čísel odkazovaných v textu

25. (GOV.BR/INPI) Úřední seznam v Brazílii chráněných označení původu

26. (GOV.BR/INPI) Úřední seznam v Brazílii chráněných zeměpisných označení

Legislativní návrhy aktů EU

27. Anonymous (Komise). COM(2022) 174 final 2022/0115 (COD). Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on geographical indication protection for craft and industrial products and amending Regulations (EU) 2017/1001 and (EU) 2019/1753 of the European Parliament and of the Council and Council Decision (EU) 2019/1754. Dostupné on-line na adrese: <https://assets.gov.ie/227995/7aa3b445-3244-4fa8-874f-e68d1a9e6560.pdf>

Ostatní zdroje

28. ORWELL, George. 1984. Praha : Naše vojsko, 1991.

29. (Česko) Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník

30. (Slovensko) Zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník

31. Specifikace Feta (CHOP)

32. Anonymous (Komise). Otázky a odpovědi: Nařízení o zeměpisných označeních řemeslných a průmyslových výrobků. (13.04.2022). Dostupné on-line na adrese: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/QANDA_22_2407

33. Anonymus (European Sources Online). Proposal for a Regulation on geographical indication protection for craft and industrial products and amending Regulations (EU) 2017/1001 and (EU) 2019/1753 and Council Decision (EU) 2019/1754. Dostupný on-line na adrese: <https://www.europeansources.info/record/proposal-for-a-regulation-on-geographical-indication-protection-for-craft-and-industrial-products-and-amending-regulations-eu-2017-1001-and-eu-2019-1753-and-council-decision-eu-2019-1754/>

a konečně souhrnně pak také další akty či dokumenty, které jsou uvedeny v textu tohoto příspěvku s vyznačeným odkazem nebo jeho poznámkovým aparátům.